

Dnr 0132/21

Tid: 10:00–12:00

Plats: Skype

Närvarande

Ledamöter

Björn Siesjö (ordförande)

Birgitta Lööf (ej närvarande)

Anna Reuter Metelius (sekreterare)

Mattias von Geijer

Simon Wallqvist

Lena Larsson

Övriga närvarande

Emma Bergström, bygg

Eva Aronsson, Wallenstam

Fredrik Scherman, Erseus Arkitekter

Elisabeth Skogelind, plan

Anna Berencreutz, plan

Mats Karlsson, HP Boende

Caroline Axelsson, HP Boende

Andreas Åkerlund, Arkitekthuset

Arvid Törnqvist, EC plan

Johan Hagsgård, EC bygg

Om beslut och formuleringar från protokollet används i tjänsteutlåtande, granskningsyttrande och liknande ska det framgå att dessa utgör stadsbyggnadskontorets ställningstagande.

BYGG

1. Tid: 10:00 – 10:30

Bygglov Bergsjön 61:2

Föredragande: Emma Bergström

EC: Johan Hagsgård

Protokoll arkitekturutskottet

Sammanträdesdatum: 2021-04-28

Dnr 0132/21

Fråga

Sökande vill delta för att diskutera synpunkterna från tidigare AU.

Bakgrund

Ärendet gäller bygglov för nybyggnad av två flerbostadshus och p-hus samt miljöhus, BoStad 2021, vid Mercuriusgatan i Bergsjön. Har diskuterats tidigare, vid AU 2021-03-24. De fem punkter som lyftes som förbättringsåtgärder för en mer bearbetad gestaltning, i korthet:

- Byggnaderna behöver få ett mer bearbetat avslut uppåt.
- Sockelvåningarna bör utformas med större omsorg.
- Balkongerna behöver bör utföras utan inglasning.
- Elementskarvarna behöver arbetas in som en medvetet bearbetad del av det arkitektoniska uttrycket.
- Färgsättningen behöver bearbetas.

Diskussion

Exploatören är fundersamma över att högre kvalitetskrav ställs i detta skede, flera år efter att bygglov för första etappen med samma arkitektoniska standard redan har beviljats. Fråga: varför ges annan återkoppling på nya hus som ser likadana ut?

Replik: SBK har erfart problem med bristande gestaltningskvalitet inom Bostad 2021 och har därför skärpt uppmärksamheten gällande gestaltningen i dessa projekt. Det handlar om allt ifrån färg, form, materialverkan och detaljering. Den bedömning som nu har gjorts gäller utifrån var vi står idag och för det material som nu har kommit in. Det finns ingen principiell rättighet att självklart få bygglov igen för byggnad bara för att man har fått det för ett annat projekt tidigare. Nu agerar AU utifrån det som har uppmärksamats och syftet är att upprätthålla en rimlig kvalitetsnivå i det som byggs.

Angående det specifika projektet: Det är svårt att göra stora förändringar av de tillkommande byggnaderna nu då den första etappen redan har uppförts. Förändringar som görs i gestaltningen behöver ta hänsyn till en god arkitektonisk helhetsverkan.

En diskussion kring de fem förslagen till åtgärds punkter landar i att följande två åtgärder ska genomföras:

- Bearbetning av sockelvåning som i nuläget ger intrycket av en sluten källarvåning istället för ett omsorgsfullt entrémotiv. Går det att få till en öppenhet med hjälp av större fönster? Inblickar i cykelrum kan minska stölder, ge ökad trygghet och tillföra liv.

Protokoll arkitekturutskottet

Sammanträdesdatum: 2021-04-28

Dnr 0132/21

- Förändring av färgsättningen behöver anpassas till det tidigare lovet. Istället för att ändra färgnyans inom det röda spannet, som tidigare föreslagits, bör en kulörton väljas som samverkar med den tidigare kulörtonen men som ger ett mer uppdaterat intryck. Det skulle förslagsvis kunna vara en komplementfärg eller en närliggande kulör som är nyanslik det befintliga.

Rekommendation

Arkitekturutskottet rekommenderar att gestaltningen bearbetas enligt de ovan nämnda punkterna.

2. Tid: 10:30 – 11:00**Bygglov Celsiusgatan, SANNEGÅRDEN 91:1****Föredragande: Mattias von Geijer****EC: Jessica Aunell****Fråga**

AU synpunkter angående fasadutformning för högt hus i Sannegården.

Bakgrund

Detaljplanen är tydlig gällande utformning av volymen men styr inte särskilt mycket gällande fasadutformningen.

Diskussion

Projektet är ett högt hus som kommer att ha en tydlig påverkan på stadsbilden i den centrala stadens stora stadsrum, älvrummet. Generellt gäller att höga hus behöver få en gestaltning med särskilt hög arkitektonisk kvalitet för sin roll som karaktärsbyggnader och blickpunkter / landmärken i stadsbilden.

På det stora hela är AU nöjda med gestaltningen som upplevs som genomarbetad.

Några funderingar som lyftes är hur projektet kommer att upplevas i verkligheten. Hur väl kommer man att kunna se de stående tegelförbanden?

Angående formen skulle en mer framträdande indelning i boxar kunna vara något att studera vidare. Likt projektet Brick Studios på Masthuggskajen som mer tydligt har en vertikal indelning med fyra olika delar som är förskjutna relativt varandra. Det skapar en spännande dynamik i byggnadsvolymen och ger något mer än bara en massiv volym.

Fläktrummet på taket skulle eventuellt kunna göras än mer framträdande för en mer tydligt avläsbar form och markering av att vara resultat ett medvetet gestaltungsgrepp och inte en ofrivillig arkitektur av ett teknikutrymme. Byggnadens avslut uppåt kommer att synas väl på håll från flera olika lägen i staden.

Dnr 0132/21

Protokoll arkitekturutskottet
Sammanträdesdatum: 2021-04-28**Rekommendation**

Gestaltningen ser redan bra ut. Ovan nämnda diskussionspunkter är förbättringspotential för ytterligare högre kvalitet i projektet.

PLAN**3. Tid: 11:00 – 11:30****Plan Vita Björn****Föredragande: Eva Aronsson, Wallenstam, Fredric Scherman, Erseus****EC: Arvid Törnqvist****Fråga**

Finns det förutsättningar för en påbyggnad av bostadshuset mot Djurgårdsgatan?

Bakgrund

Wallenstam har en idé om påbyggnad med upp till tre våningar på bostadshuslamellen längs Djurgårdsgatan inom bostadsområdet Vita Björn.

Diskussion

Vita Björn är ett väl genomarbetat bostadsområde från 1960-talet som har utformats utifrån idéer om goda bostäder med hög kvalitet i planlösningar, rumssamband, utblickar och ljus. Höghusen är placerade med en förskjutning relativt varandra för att ta tillvara utblickarna över Majorna och mot älven. Vita Björn ingår i samt angränsar till områden med kulturvärden av nationellt och allmänt intresse. Här behövs alltså en hög grad av varsamhet, kanske framförallt på en stadsbildsmässig nivå.

Området som helhet utgör ett tydligt avtryck från sin tids rationalistiska bostadsbyggande men förhåller sig samtidigt på ett omsorgsfullt sätt till upplevelsemässiga kvaliteter i stadsstrukturen. Släpp mellan husen ger rymd och ljus åt gårdsrummen och de angränsande gaturummen samt visuella samband med Stigberget och landmärket Masthuggskyrkan. Fyravåningslamellen längs Djurgårdsgatan är anpassad i höjd till de angränsande landshövdingehusen på andra sidan gatan för goda proportioner i gaturummet. Från gaturummet sett upplevs fyravåningslamellen vara lika hög som niovåningshusen på grund av den sluttande topografin. Sammanfattningsvis uppvisar området ett genomarbetat helhetsgrepp i volymhanteringen med en tydlig modernistisk idé om att en grupp fristående punkthus utgör huvudnumret.

Djurgårdsgatan och Amiralitetsgatan är två betydande stråk genom Majorna. Där de korsas uppstår en tydlig joint – en samlingspunkt. Här sker också ett intressant möte mellan stadsdelens olika bebyggelsestypologier och arkitekturstilar. Funkishus möter landshövdingehus från olika epoker samt lämningar från det äldre Majorna i Djurgårdsskolan och Gatenhielmska reservatet och Djurgårdsparken. Vita Björns

Protokoll arkitekturutskottet

Sammanträdesdatum: 2021-04-28

Dnr 0132/21

modernistiska arkitektur är den del i detta och förhåller sig medvetet till den lägre skalan i sammanhangen kring korsningen.

Ett problem med den långa lamellen är att den ger en lång död sträcka längs denna del av Djurgårdsgatan. Byggnaden är ganska enformig i sin längd längs gatan jämfört med landshövdingehuskvarteret på motstående sida.

Rekommendation

AU ser inte att en påbyggnad kan ske i den föreslagna omfattningen i detta stadsbildsmässigt och kulturmiljömässigt känsliga läge. Förslaget är inte volymmässigt balanserat och skulle resultera i en alldeles för kraftig skalförskjutning i gaturummet längs Djurgårdsgatan. Den går emot Vita Björns genomarbetade helhetsgrepp i volymhanteringen med tanken om fristående punkthus som sticker ut och får luft, ljus och utblickar. Lägenheternas utblickar mot väster: Majorna och älven skulle blockeras.

Däremot finns en potential i att förbättra bostadsområdets förhållande till de omgivande gaturummen. Det finns eventuellt möjlighet att några mindre volymer skulle kunna tillföras uppe på byggnadens tak för att lätta upp den långa och ganska enformiga byggnaden längs gatan. Detta behöver i så fall ingående studeras utifrån påverkan på kulturmiljö och stadsbild. Något paviljongaktigt skulle även kunna vara aktuellt längs den låga muren vid miljöhuset.

4. Tid: 11:30 – 12:00**Plan Planbesked för detaljplaneändring vid Skanstorget, Annedal 23:3****Föredragande: Elisabeth Skogelind,****EC: Arvid Törnqvist****Fråga**

Påverkan på stadsbilden samt riksintresse kulturmiljö.

Bakgrund

Ärendet togs upp på AU den 3:e mars, 2021. Sökanden har efter dialog med SBK reviderat sin ansökan genom att minska volymen. Föreslagen bebyggelse i reviderat förslag är fortsatt ganska högt och relativt stort i volym i förhållande till Nilssons berg och befintlig bebyggelse mot Skanstorget. Nu efterfrågas en ny bedömning från AU i frågan. Utöver stadsbild och riksintresse är lokal områdespåverkan är en stor fråga (insyn/utsyn, dagsljus etc).

Diskussion

Platsen för det föreslagna projektet är känslig ur kulturmiljösynpunkt. Skanstorget är ett karaktärsfullt och stadsbildsmässigt unikt stadsrum, tack vare det nära sammanhanget med Skansberget och Skansen Kronan. Bebyggelse längs östra sidan av Övre Husargatan bildar en för Skanstorget karaktäristisk front och vägg i

Protokoll arkitekturutskottet

Sammanträdesdatum: 2021-04-28

Dnr 0132/21

stadsrummet med två olika byggnadsepokers arkitektur som överlagrar varandra. Kompositionen samspelar med topografin genom en påtaglig höjd- och djupverkan kring Nilssonsberg. Längs gatan: en varierad sekvens av traditionella stenstadshus från 1800-tal och 1900-talets första hälft med en brokig formpalett och rik detalj och materialverkan. Denna står i relation till ett tidstypiskt modernistiskt bostadskvarter i tegel uppe på Nilssonsberg. Längs berget ligger gårdshus inklämda bakom raden av byggnader längs gatan. Mellan dessa bildas små, trånga stadsgårdar typiska för den historiska stenstaden.

Från Nilssonsberg finns vyer mot Skansen Kronan – ett kulturminne och karaktärsbyggnad i staden av stor dignitet.

Resonemang/diskussion:

Den tidigare kommentaren om att projektet ska förhålla sig till kontexten likt de nuvarande gårdshusens typologi och underordnade roll upplevs fortfarande saknas i förslaget. Projektet ska inte vara en del av Nilssonsberg (berget) utan del i bebyggelsen längs gatan och tydligt underordnad den nuvarande bebyggelsefronten mot torget.

Det föreslagna projektet upplevs svårt i detta utrymmesmässigt tigha läge och med stor risk för negativ påverkan på kulturvärden. I sin nuvarande form innebär förslaget att en vy från Nilssonsberg mot en av stadens viktigaste karaktärsbyggnader byggs för. Krav på dagsljus och hänsyn till kulturvärden kommer att vara svåra att leva upp till. Är det genomförbart? Kanske om volymen bantas ytterligare på höjden.

Sammanfattningsvis upplevs projektet ta mer av vad det ger om man ser till stadens gestaltade livsmiljö.

Rekommendationer

För en byggnad i detta läge rekommenderas en höjd som gör att det trappar ner från den högre bebyggelsen uppe på bergshöjden, ner till byggnadsvolymer längs gatan. Föreslagen byggnadsvolym bör sänkas med minst tre våningar, så att den inte överskrider en tänkt begränsningslinje mellan gatuhusets och Nilssonsbergs respektive takfot och därmed bildar siluett. Byggnaden bör hanteras utifrån idén om ett nytt gårdshus, inte ett punkthus uppe på berget.

Förslaget och dess påverkan behöver studeras genom en kulturmiljöutredning med fokus på påverkan på stadsbild och kulturmiljövärden. Det behöver även tas fram sanningsenliga visualiseringar som visar hur det föreslagna projektet upplevs i ögonhöjd i stadsrummen från olika strategiska lägen i kontexten.